

ვალის აღიარების წინაპირობები და მისი გავლენა მოთხოვნის
ხანდაზმულობაზე

მადონა წიტიშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
ფაკულტეტზე კერძო (ბიზნეს) სამართლის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

კერძო (ბიზნეს) სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: თამარ ტატანაშვილი, სამართლის დოქტორანტი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარმოდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

მადონა წიტაიშვილი

19.06.2026

აბსტაქტი

ვალის აღიარება მნიშვნელოვან როლს ასრულებს ხანდაზმულობის ვადის დენის სამართლებრივ რეგულირებაში. პრაქტიკაში აქტუალურია ვალის აღიარების სამართლებრივი ბუნება და მისი ზოგადი გავლენა მრავალპირიან სამართლებრივ უთიერთობაში. განსაკუთრებით აქტუალურ განხილვის საგანს წარმოადგენს იმის განსაზღვრა თუ მოვალის რომელი ქმედება შეიძლება ჩაითვალოს სამართლებრივად ვალის აღიარებად და რამდენად ვრცელდება ვალის აღიარების ეფექტი თავდებზე. კვლევის მიზანს წარმოადგენდა ვალის აღიარების წინაპირობების, ფორმისა და სამართლებრივი შედეგების ანალიზი და მისი გავლენის შეფასება მოთხოვნის უფლების ხანდაზმულობაზე.

კვლევა განხორციელდა სხვადასხვა სამართლებრივი მეთოდოლოგიის გამოყენებით. დოქტრინალური, აღწერილობითი, ინდუქციური, დედუქციური, შედარებითი და შეფასებითი მეთოდებით გაანალიზდა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის შესაბამისი ნორმები, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პრაქტიკა და სამართლებრივი დოქტრინა.

კვლევის შედეგმა აჩვენა, რომ ვალის აღიარებისთვის აუცილებელია მოვალის მკაფიო, სუბიექტურად და ობიექტურად აღქმადი, ცხადი ნების გამოვლენა, რომელიც პრაქტიკულად და თეორიულად დაადასტურებს მოთხოვნის არსებობას. ასევე, კვლევაში გამოიკვეთა, რომ ვალის აღიარების უმთავრესი სამართლებრივი შედეგია მოთხოვნის ხანდაზმულობის ვადის დენის შეწყვეტა და ახალი ვადის ათვლა, აქ კი ძირითად როლს თამაშობს იმის განსაზღვრა თუ ვალის აღიარების რომელი ფორმა გვაქვს სახეზე აბსტრაქტული ვალის აღიარება თუ კაზალური, ამასთან, განისაზღვრა, რომ რადგან ვალის აღიარება წარმოადგენს პირად ნებელობით სამართლებრივ მოქმედებას, ის არ შეიძლება გავრცელდეს ავტომატურად ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ მესამე პირზე, თავდებზე.

კვლევის შედეგები ხელს უწყობს ვალის აღიარების ინსტიტუტის მეტად თანმიმდევრულ ინტერპრეტაციას და მნიშვნელოვნად წარმოაჩენს მხარეთა შორის

არსებული სამართლებრივი უსაფრთხოებისა და ინტერესთა დაცვის აუცილებლობას სამართლებრივ ურთიერთობაში.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: ვალის აღიარება, ხანდაზმულობა, მოთხოვნის ხანდაზმულობა, თავდები, აბსტრაქტული აღიარება, კაუზალური აღიარება.

Abstract

Debt acknowledgment plays an important role in regulating the limitation period. In practice, the Legal nature of debt acknowledgment and its general effect in multi- party legal relationships is of particular relevance. A key issue of discussion is determining which actions of the debtor may be considered a legally valid acknowledgment of debt and the extent to which the effects of such acknowledgment extend to a guarantor. The aim of the research was to analyze the prerequisites, form and legal consequences of debt acknowledgment and to assess its impact on the limitation period of claims.

The ressearch was conductive using various legal methodologies. Using doctrinal, descriptive, inductive, deductive, comparative and evaluative methods, the relevant provisions of the Georgian Civil Code the case law of the Supreme Court of Georgia and legal doctrine were analyzed.

The results of the research showed that, for a debt acknowledgment to be valid, it is necessary for the debtor to express a clear, subjective and objectively perceivable manifestation of will that practically and theoretically confirms the existence of debt acknowledgment is the interruption of the limitation period and the commencement of a new one. Here, a key role is played by determining which form of debt acknowledgment is present whether abstract or causal acknowledgment. At the same time it was estabilished that, since debt acknowledgment is a personal legal act based on intent, it cannot automatically extend to a thrd party provided for in contract, such as a guarantor.

The research outcomes contribute to a more consistent interpetation of the institution of debt acknowledgment and significantly highlight the necessity of legal certainty and the protection of the parties interests in legal relationships.

Key Words: Debt acknowledgment, Limitation period, Statute of limitations for claims, Guarantor, Abstract acknowledgment, Causal acknowledgment.